

rozporu, buď mluvíti pravdu a býti trestána pro trestný čin, který spáchala, neb nemluvíti pravdu a býti pak stíhána pro zločin křivého svědectví. Ze spisů jest patrno, že se zde jedná o takový případ. Obžalovaná byla vyšetřujícím soudcem u krajského soudu v Olomouci předvolána a vyslechnuta jako svědkyně na základě trestního oznámení policejního úřadu města Olomouce ze dne 9. února 1921; oznámení to podáno bylo sice jen proti Vladimíru P-ovi pro podezření z krádeže, avšak obsah tohoto oznámení, zejména okolnost, že obžalovaná Jenovefa H-ová ponechala kožich, jí neznámým mladíkem za nápadně nízkou cenu ke koupi nabízený, u sebe a že onomu mladíku slíbila, že se pokusí kožich ten prodati, vrhala zajisté podezření na H-ovou, ne-li z účastenství na krádeži, tedy při nejmenším z koupě podezřelé věci, a bylo by proto bývalo na místě, slyšet ji Jenovefu H-ovou nikoliv jako svědkyni, nýbrž jako obviněnou, to tím spíše, že již státní zastupitelství upozorňovalo ve svém návrhu na zahájení přípravného vyšetřování proti Vladimíru P-ovi, aby na zavinění ostatních účastněných osob byl vzat zřetel. Vyslechl-li přes to vyšetřující soudce stěžovatelku jako svědkyni, ač byla objektivně podezřelou z trestných činů shora uvedených a ač cítila se subjektivně vinnou, neodpovídá její výpověď pojmu svědectví, podléhajícího trestní sankci § 199 a) tr. zák. a nespočívá proto v jednání obžalované skutková povaha zločinu v tomto paragrafu uvedeného.

Čís. 957.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pokud lze tržní ceny vzít za základ při posuzování přemrštěnosti ceny. Požadování přemrštěné ceny cizincem.

(Rozh. ze dne 9. října 1922, Kr II 771/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském soudě v Opavě ze dne 28. června 1921, jímž byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin předražování dle třetího odstavce § 7 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud uplatňuje proti rozsudku nalézacího soudu důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Především ovšem nutno uvést, že není správným názor stížnosti, že obžalovaný jako cizinec nebyl k obchodování v tuzemsku vůbec oprávněn; cizozemec má v tuzemsku též práva jako tuzemec, pokud ovšem není zvláštními předpisy stanoveno něco jiného. Nalézací soud vycházel na základě znaleckého posudku z předpokladu, že obžalovaný prodával papír, o který tu jde, za běžné, normální ceny. Běžné ceny nemohou však býti vždy dostatečným měřítkem pro posouzení otázky přiměřenosti požadované ceny, nýbrž dlužno v tom kterém případě zkoumati, byly-li ceny ty vytvořeny v řádném obchodování podle národohospodářského pravidla o na-

bídce a poptávce. Bylo-li tomu tak, při druhu zboží, o které tu jde, v době, kdy obžalovaný uzavřel obchody, pro které jest stíhán, přiblížily-li se výrobní a obchodní poměry ohledně tohoto druhu zboží v rozhodné době mírovým poměrům tak, že běžné (tržní) ceny byly výsledkem volné soutěže, směřující k cenám výrobním, nebo k světovým cenám tržním, pak nebylo by lze v jednání obžalovaného spatřovati nic trestného. Byly-li však ony běžné ceny vytvořeny vzhledem k nedostatku papíru, vyvolanému mimořádnými poměry válečnými a poválečnými, tedy nikoliv nerušeným působením zákonů hospodářských, pak nelze prostě běžné ceny prohlásiti za přiměřené, nýbrž jest nutno zkoumati nabývací náklady a ostatní položky, jež obžalovaný k odůvodnění přiměřenosti ceny jím požadované uvádí. Nebude pak ovšem možno přihlížeti při posouzení přiměřenosti ceny, obžalovaným požadované, ke všem položkám, které ve své kalkulaci uvádí. Obžalovaný mohl by pak jen účtovati nabývací náklady, jako zdejší obchodník, nemohl by tudíž účtovati 5procentní valutární diferenci a režijní náklady, pokud souvisejí s tím, že zboží bylo určeno pro vývoz, zejména však nemohl by ztráty z krycích obchodů pojmouti plným obnosem do kalkulace a převaliti tak tyto ztráty na tuzemské spotřebitelstvo, nýbrž mohl by takové ztráty jen rozdělit na všechny obchody. Naproti tomu bylo by lze obžalovanému přiznati ztrátu, kterou utrpěl při kompenzačním obchodě cementem. Nálezací soud však nezjistil, jakým způsobem došlo k utvoření shora uvedených běžných cen papíru, nezjistil zejména, byly-li tyto ceny následkem nedostatku papíru a tímto nedostatkem způsobeného využívání mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, či byly-li výsledkem řádného obchodování podle shora zmíněného národohospodářského pravidla. Soud nezjistil také, byl-li si obžalovaný vědom, že žádá za papír přemrštěné ceny či nikoli. Nelze proto zrušovacímu soudu rozhodnouti ve věci samé, pročez bylo ku zmatečnité stížnosti napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti nálezacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl, vycházeje při tom s hledisek shora vytčených.

Čís. 958.

Nemůže-li býti obžalovanému, ohlásivšímu opravný prostředek, doručen vyžádaný opis rozsudku, jest na soudu první stolice, by se zachoval dle 24. hlavy trestního řádu.

(Rozh. ze dne 10. října 1922, Kr I 577/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnité stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jakožto nálezacího soudu v Mostě ze dne 30. listopadu 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem řetězového obchodu dle čís. 4 § 11 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., a přestupkem předražování dle § 7 téhož zákona, a uvedl mimo jiné

v důvodech:

Proti rozsudku ohlásili obžalovaní, mezi nimi též František L., jenž byl uznán vinným týmiž trestnými činy jako ostatní obžalovaní, zmatečnité